

MIRCEA
IFRIM

VASILE
ANDRIEȘ

DORIN
BRATU

ANATOMIA OMULUI

CHIȘINĂU

MIRCEA IFRIM, VASILE ANDRIEȘ, DORIN BRATU

ANATOMIA OMULUI

MANUAL PENTRU STUDENȚII FACULTĂȚII DE STOMATOLOGIE
A UNIVERSITĂȚII DE MEDICINĂ

Sub redacția
d.h.ș.m., prof. V. N. Andrieș

675933

UNIVERSITATEA DE STAT
DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE
"NICOLAE TESTEMIȚEANU"
BIBLIOTECA

c.d.

EDITURA DE STAT
Chișinău 2007

CZU 611(075.8)
I-37

Autori:
Mircea Ifrim,
Vasile Andrieș,
Dorin Bratu

Procesare computerizată:
Nicolae Sârbu

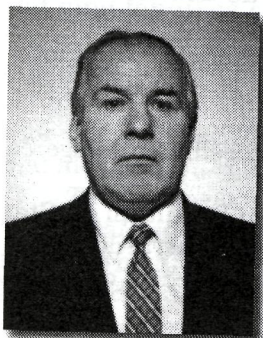
Descrierea CIP a Camerii Naționale a Cărții
Ifrim, Mircea
Anatomia omului: Man. pentru studenții fac. de
Stomatologie a Univ. de Medicină / Mircea Ifrim, Vasile
Andrieș, Dan Bratu. – Ch.: F.E.-P. "Tipogr. Centrală",
2004. – 620 p.
ISBN 9975-78-327-9
1000 ex.
611(075.8)

© Vasile ANDRIEȘ

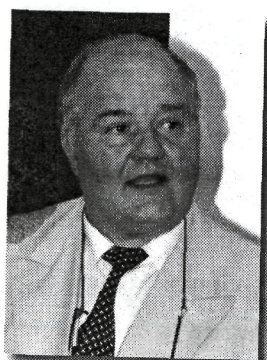
ISBN 9975-78-327-9

Şeful catedrei Anatomia Omului al Universităţii de
Medicină şi Farmacie din Oradea, academician al A.Ş.
Române, profesor universitar, **Doctor în Ştiinţe Medicale**
Mircea IFRIM

Şeful catedrei Anatomia Omului al Universităţii
de Medicină şi Farmacie “Nicolae Testemiţanu”, din
Republica Moldova, Chişinău, doctor habilitat în ştiinţe
medicale, profesor universitar, academician al Academiei
Internaţionale de Informatică şi al Academiei de Ştiinţe
în domeniul ecologiei şi protecţiei mediului ambiant din
Sankt-Petersburg **Vasile ANDRIEŞ**

Decanul Facultăţii de Medicină Dentară din cadrul
Universităţii de Medicină şi Farmacie “Victor Babeş”,
Timişoara, Doctor în Ştiinţe Medicale, medic primar
stomatolog, profesor universitar **Dorin BRATU**

Referat

Subsemnatul Prof. Univ. Grigore Mihalache, referent științific la manualul "Anatomia Omului", cu autorii Mircea Ifrim, Vasile Andrieș și Dorin Bratu, pentru studenții Facultății de Stomatologie a Universităților de Stat de Medicină și Farmacie, în urma lecturării lucrării îmi exprim următoarea părere:

Este un material ce se impunea a fi elaborat, necesar în primul rând studenților Facultății de Stomatologie, dar și medicilor practicieni stomatologi și chiar și celorlalte categorii de medici.

Manualul este scris într-o manieră plăcută, ușor de parcurs, este explicit și echilibrat.

Este normal, dată fiind adresabilitatea, că acele care cuprind date de anatomia generală a trunchiului și membrilor să fie ceva mai sintetice pentru a se acorda un spațiu mai generos noțiunilor legate de profesia de dentist sau stomatolog.

Materialul iconografic este elocvent, atât schemele și desenele, cât și fotografiile pieselor anatomice. Ele ilustrează materialul din text și sunt de un real folos celor ce studiază anatomia sistemică și anatomia aplicată.

Legende traduse din limba latină în română fac mai accesibilă înțelegerea termenilor din Nomina Anatomica.

Consider manualul "anatomia Omului" pentru studenții Facultății de Stat de Stomatologie a Universității de Medicină ca o încununare a lucrărilor științifice și didactice publicate de cei trei autori în prealabil și îl apreciez ca pe un material valoros și binevenit care merită să fie editat.

Doctor în Științe Medicale
Profesor Universitar
Membbru corespondent al Academiei
Oamenilor de Știință
Șeful Catedrei de Anatomie Umană
a Facultății de Stomatologie
Disciplina de Anatomie și Embriologie
al Universității de Medicină și Farmacie
"Gr. T. Popa" Iași

Prof. Dr. Grigore Mihalache

Recenzie

a manualului "Anatomia omului" întocmit de Mircea Ifrim, Vasile Andrieș și Dorin Bratu

Adresat studenților facultății de stomatologie manualul de față reprezintă o primă încercare de elaborare a unui material didactic de proporții, realizată în comun de anatomiciști din România și Republica Moldova.

În lucrarea recenzată informațiile privind morfologia corpului uman sunt expuse explicit, într-un limbaj științific modern lesne de sesizat de către studenți. Ea oferă cititorului o descriere detaliată a tuturor formațiunilor anatomice ce țin de aparatul masticator și o relateare succintă a celorlalte sisteme și aparate, dar suficientă pentru ai permite acestuia obținerea întregului volum de cunoștințe despre structura corpului uman, necesare unui viitor medic-stomatolog. Dat fiind faptul că studenții facultății de stomatologie studiază aprofundat anatomia topografică și aplicativă a capului și gâtului în cadrul cursului special de anatomie topografică și chirurgie operatorie în manual aceste materiale sunt schițate doar în linii generale, fără a se recurge la detalii. Cu toate acestea autorilor nu le-au scăpat informațiile privind aplicabilitatea elementelor studiate, mai ales cele cu referință la morfologia aparatului dento-maxilar.

Terminologia anatomică utilizată de autori este adusă în concordanță cu "Terminalogia Anatomică Internațională" (1998), fără a fi neglijate unele eponime și termeni din nomenclaturile anatomice precedente, care s-au înrădăcinat în literatura de specialitate și fac mai lesne perceperea de către studenți a disciplinelor clinice. Prin urmare manualul dat ar putea fi folosit și de studenții de la medicina generală atât ca o variantă prescurtată a anatomiei sistemice, cât și în scopul studierii mai aprofundate a aparatului dento-maxilar.

Manualul este ilustrat cu cca 300 de desene, fotografii ale preparatelor anatomice, scheme, tabele, care înlesnesc lecturarea. Totuși, o redare a materialului iconografic a unui aspect policrom ar fi mai preferabilă.

Apariția unui astfel de manual este binevenită, mai ales dacă ținem cont de faptul că până în prezent studenții - stomatologi de la Facultatea de Stomatologie a USMF "Nicolae Testemițanu" nu dispun de materiale despre morfologia aparatului masticator, editate în limba maternă.

Rezumând cele expuse, consider sus-numitul manual actual valoros din punct de vedere științific și didactic, care merită să fie aprobat și editat.

***Doctor în științe medicale,
conferențiar universitar
Universitatea de Medicină și Farmacie
"Nicolae Testemițanu" Chișinău
Facultatea Medicina Generală
Catedra Anatomia Omului nr. 1***

T. Lupașcu

Referință

Asupra manualului "Anatomia omului" ***(autori Mircea Ifrim, Vasile Andrieș, Dorin Bratu)***

Manualul de față, elaborat pentru studenții facultății de stomatologie a Universității de Medicină, reprezintă prima lucrare de acest gen din Republica Moldova. El pune la dispoziția studenților-medici o informație echilibrată și maximal de completă privind morfologia corpului uman cu accente deosebite pe regiunea maxilofacială.

Lucrarea este un manual modern prin conținutul și structura sa, este o carte elaborată riguros și sistematic, purtând amprenta stilului universitar al autorului.

Manualul aduce la zi acele informații clasice și contemporane care sunt indispensabile studentului stomatolog, acoperind un gol în literatura medicală stomatologică din țară.

Lucrarea oferă cititorilor o tehnoredactare de înaltă ținută profesională. Stilul manualului este clar și concis, textul fiind însoțit de o iconografie ilustrativă de aproape 300 desene, scheme, imagini de pe piese anatomice, tabele, etc., care contribuie la o mai bună înțelegere a materialului oglindit.

Deosebit de valoroase sunt capitolele în care autorii au acordat un spațiu mai larg informației strict necesare medicului stomatolog.

Astfel deosebit de minuțios sunt descrise aparatul masticator, dinții, vasele și nervii regiunii maxilofaciale.

Din imensul material documentar existent autorii au reușit să selecteze și să redevă cât mai clar tot ce este mai important și actual de reținut în domeniu.

Structurile anatomice pe sisteme și aparate sunt prezentate corelat cu principalele aspecte funcționale în lumina celor mai recente achiziții ale anatomiei umane și în tangență stomatologică.

Rezumând cele spuse conchid că manualul prezentat e actual, valoros din punct de vedere teoretic și practic, care merită să fie editat.

**Șef catedra Stomatologie terapeutică,
Profesor universitar**

Gh. Nicolau

CUVÂNT ÎNAINTE

Prezentul manual este alcătuit în vederea predării anatomiei omului la facultatea de stomatologie a Universităților de Medicină. Anatomia ca disciplină medicală fundamentală cuprinde un imens material factual cu caracter descriptiv. Însă studenții acestei facultăți nu au posibilitatea de a însuși tot materialul didactic care s-a acumulat pe parcursul multor decenii. Cu atât mai mult, studenților facultății de stomatologie li se oferă un număr mai mic de ore pentru lecțiile practice și cursuri, ceea ce necesită repartizarea conținutului acestui manual într-o formă mai restrânsă, mai ales la capitolele care nu sunt legate direct cu profesia dată. Cât privesc capitolele de profil ale disciplinei date informația existentă a fost oglindită optimal, astfel tot materialul în ansamblu poate asigura însușirea principiilor date și a legităților anatomiei sistematice.

Materialul din manualul de față este repartizat în așa fel, încât elementele anatomiei teoretice sunt expuse în mod aparte, înaintea sau după partea specială a fiecărui capitol. Separarea materialului concret de cel teoretic a fost determinată și de lipsa unui manual de lucrări practice, necesar pentru studierea preparatelor anatomice și lucrul de sinestător în sala de disecție.

Ca ilustrații au fost folosite desene din manualele și atlasele existente de anatomia omului. Unele desene au fost într-o măsură modificate. Un mic număr de ilustrații prezintă desene și scheme originale.

Termenii în limba latină în majoritatea lor au fost revizuiți în conformitate cu nomenclatura anatomică de la New York (1998).